

2017		Nieuwsbrief leren Boekbespreking Eerder verschenen op http://boeketje-onderwijs.skynetblogs.be Lieven Coppens	<i>Plus est en vous</i>

Referenties	Auteur: Maaïke Houtman, Maaïke Losekoot, Tjitske van der Waals en Mickey Waringa Titel: Wijzer in executieve functies 35 spelletjes om executieve functies bij leerlingen te trainen en te versterken Uitgeverij: Pica Plaats: Huizen Jaar: 2017 Pagina's: Box met handleiding (56 blz.) en 36 kaarten voor groep 1 t/m 4 Box met handleiding (56 blz.) en 36 kaarten voor groep 5 t/m 8 ISBN: Box groep 1 t/m 4: 978-94-92525-04-8 Box groep 5 t/m 8: 978-94-92525-05-5	

De auteurs van deze twee boxen stellen het meteen scherp: de executieve functies zijn een sterke voorspeller voor schoolsucces, misschien wel meer dan de cognitieve mogelijkheden van de leerlingen. Om misverstanden te voorkomen – want al naargelang de auteur die erover schrijft, durft het aantal of de benaming verschillen – de executieve functies die de auteurs bedoelen zijn: inhibitie, werkgeheugen, planning en organisatie, taakinitiatie, emotieregulatie, flexibiliteit en metacognitie en zelfmonitoring. De ene box is bedoeld voor leerlingen van groep 1 tot en met groep 4 (Vlaanderen: 2de en 3de kleuterklas en 1ste en 2de leerjaar), de tweede box voor leerlingen van groep 5 tot en met groep 8 (Vlaanderen: 3de, 4de, 5de en 6de leerjaar).

Om het belang van deze executieve functies en hun onderlinge 'samenwerking' duidelijk te maken, gebruiken de auteurs de metafoor van het besturen van een boot, een metafoor die de leerkrachten meteen ook een woordenschat geeft om met de leerlingen (en hun ouders) over die executieve functies te praten. Het belang van deze gemeenschappelijke taal kan niet genoeg naar waarde geschat worden, aangezien het een toch wel moeilijke materie heel toegankelijk en bespreekbaar maakt. Deze metafoor kun je erop nalezen in de handleiding.

In de handleiding vind je naast een goed stukje algemene theorie over de executieve functies voor elk van hen een soort van steekkaart met daarop de volgende rubrieken:

- definitie,
- leeftijdsindicatie (wanneer begint deze functie zich te ontwikkelen en hoe lang gaat deze ontwikkeling door?),
- wat wordt er in de schoolsituatie vaak gezien bij leerlingen die moeite hebben met deze functie,
- tips om deze functie te versterken

De spelletjes in de box, goed vergelijkbaar met de gekende bewegingstussendoortjes, laten de leerkracht toe om bij de leerlingen te observeren in welke mate ze een bepaalde executieve functie al beheersen. Iedere executieve functie heeft zijn eigen kleur, die je terugvindt op de spelfiches, en kan doelgericht geobserveerd worden in vijf spelletjes:

- inhibitie: licht blauw,
- werkgeheugen: geel,
- planning en organisatie: oranje,
- taakinitiatie: rood,
- emotieregulatie: groen,
- flexibiliteit: paars,
- metacognitie en zelfmonitoring: turkoois.

Voor de leerkracht is er een observatiekaart met daarop de vier kijkopdrachten die hij tijdens het spelen van elk spel moet uitvoeren:

- Welke leerlingen kunnen dit spelletje bijzonder goed?
- Welke leerlingen hebben zichtbaar moeite met dit spelletje?

- Wat valt er nog meer op in het gedrag bij de leerlingen die zichtbaar moeite hebben met dit spelletje?
- Vallen de leerlingen die zichtbaar moeite hebben met dit spelletje, ook uit op andere spelletjes behorend bij deze executieve functie?

Het bijbehorende observatieformulier en de andere materialen bij deze boxen, kun je zonder verdere kosten van het internaat halen op <http://zienindeklas.nl/documenten/> en niet op het in de handleiding helaas verkeerdelijk vermelde internetadres.

Deze twee boxen helpen de leerkracht inderdaad om via gerichte observatie de executieve functies bij hun leerlingen te trainen en te versterken. Daarenboven zorgen ze ervoor dat de spelletjes voor de leerlingen niet beperkt blijven tot leuke bewegingstussendoortjes, maar ook voor hen effectieve leertijd worden.

Een absolute aanrader om als schoolproject te 'adoptereren'.